

Komentar in karta: 1/3 SLA V005(b) 'barva las – plava'

Jožica Škofic

1. Gradivo

Najpogostejši leksemi s pomenom 'svetla (barva las)', knj. *pláva* (*á*), so *svetl-*, *plav-* (za T404 je zapisano, da se ta beseda v tem pomenu uporablja le v pesmih, sicer pa pomeni predvsem modro barvo), *bel-* (v T370 je navedeno, da se ta leksem uporablja le za pomen 'močno plav', podobno se tudi v T023 ta leksem uporablja za poimenovanje zelo svetlih las ob pogostejšem *plont*), nekoliko redkeje in zemljepisno bolj omejeno se uporabljajo leksemi *žolt-*, *rumen-* z enkratno izpeljanko *rumenkast-*, *pšeničn-* ter *blont/blont* z izpeljanko *blontn-* in besedno zvezo *svetlo blont/blond* oz. *plont/plond* z enkratno izpeljanko *plontn-* ter *bjond* z izpeljanko *bjondast-*. Izjemoma se uporabljajo tudi leksemi *ser-*, *kostanjev-* v T240 (z oznako, da gre za 'plave' in 'rjave' lase) in *bajsast-*.

Iz zapsanega gradiva ni vedno jasno, ali posamezni leksemi pomenijo plave ali sive lase (oboji so lahko videti beli) oz. plave ali rdeče lase (oboji se lahko zdijo rumeni).

2. Morfološka analiza

svetl- < **světl-* 'svetel'

plav- < **polv-* 'plav, blond'

bel- < **běl-* 'bel'

žolt- (*žut*) < **žьlt-* 'rumen'

rumen- < **rumen-* < **rud-men-* 'rdeč, rdečerumen'

rumenkast- < **rumen-ьk-ast-*

pšeničn- < **р̣ьшен-іч-ьн-* ← **р̣ьшен-іс-а* 'pšenica'

ser- < **xěŕ-* 'siv'

blont/blond < *(*blont/blond*)-∅ ← nem. *blond* 'plavolas', delno z bav. nem. prehodom **d* > *t*

svetlo blont/blond < **světl-o* (*blont/blond*)-∅ ← **světl-* 'svetel' + nem. *blond* 'plavolas'

blontn- < *(*blont*)-ьн-

plont/plond < *(*plont/plond*)-∅ ← nem. *blond* 'plavolas' z bav. nem. prehodom **b* > *p* in delno **d* > *t*

plontn- < *(*plont*)-ьн-

bjond- < *(*bjond*)-ь ← it. *biondo* 'plavolas'

bjondast < *(*bjond*)-ast-

kostanjev- < *(*kostań*)-*ev*-ъ ← *(*kostań*)-*b* 'kostanj' ← it. *castagno* 'kostanjevo drevo', *castagna* 'kostanjev plod'

bajsast- < *(*bajs*)-*ast*-ъ ← nem. *weiß* 'bel' s kor. nem. prehodom **v* > *b*

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnica je kartiran leksem *bajsast-* v T195.

Kot enkratnica s *plont-* je kartiran leksem *plontn-* v T052.

Kot enkratnica z *rumen-* je kartiran leksem *rumenkast-* v T278.

Kot tretji in nadaljnji odgovor v posamezni točki so z znakom za komentar kartirani leksemi *svetlo blont/blond* v T236, *blont/blond* v T049, T181, T193, T275, T308 in T408, *rumen-* v T090 in T244, *plav-* v T109, T161 in T404, *bel-* v T166, T234 in T370, *pšeničn-* v T316, *žolt-* v T370 in T377, *kostanjev-* v T240 ter *svetl-* v T023 in T377.

4. Uporabljena dodatna literatura

Škofic 2008b

5. Primerjaj

SLA: V005(c) 'barva las – siva' (1/4), V005(č) 'barva las – rjava' (1/5); OLA: /; ALE: /; SDLA-SI: /; ALI: 255; ASLEF: 1347; HJA: /